

Juliusz Willaume, Wiesław Śladkowski

Sprawozdanie z działalności Oddziału Lubelskiego PTH za okres od 23 III 1961 do 15 III 1962

Rocznik Lubelski 5, 327-329

1962

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

K R O N I K A

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU LUBELSKIEGO PTH ZA OKRES OD 23 III 1961 DO 15 III 1962

I. Sprawy organizacyjne

Oddział w okresie sprawozdawczym liczył 80 członków. Na jego czele stał wybrany podczas walnego zebrania w dn. 23 III 1961 Zarząd w składzie: prezes — prof. dr Juliusz Willaume, wiceprezisi: prof. dr Aleksander Kossowski, doc. dr Stanisław Krzykała, skarbnik — mgr Jerzy Zaremba, sekretarz — mgr Wiesław Śladkowski, członkowie: prof. dr Józef Mazurkiewicz, doc. dr Jerzy Kłoczowski, dr Maria Stankowa, dr Stefan Wojciechowski, dr Bolesław Zimmer, dr Zygmunt Mańkowski, mgr Jadwiga Kobusiewicz. Ponadto w pracach Zarządu udział brali członkowie Z.G. PTH: ks. prof. dr Mieczysław Żywczyński i doc. dr Tadeusz Mencil. W czasie swej kadencji Zarząd obradował 4 razy, prezydium Zarządu 3 razy.

W ramach Oddziału istniała i działała sekcja Miłośników Lublina z prof. dr Józefem Mazurkiewiczem na czele, ponadto reaktywowana została w myśl zaleceń Z.G. sekcja historii najnowszej, której pracami kieruje doc. dr Stanisław Krzykała.

II. Akcja odczytowa

Ogółem w okresie sprawozdawczym zostało wygłoszonych 7 referatów o charakterze naukowym: 21 IV 61 prof. dr Juliusz Willaume: Polska problematyka w historiografii Fryderyka Raamera. 15 VI dr Aleksander Kierek: Rozwój gospodarki komunalnej Lublina w l. 1870—1918. 12 IX prof. dr Andrzej Wojtkowski: Ruch kulturalny w m. Lublinie w l. 1864—1918. 9 XI prof. dr Juliusz Willaume: Geneza i recepcja polskiego hymnu narodowego. 30 XI dr Ryszard Bender: Rady miejskie Lublina, Krasnegostawu i Hrubieszowa w l. 1861—63. 28 I 62 dr Zygmunt Mańkowski: Z najnowszych badań nad dziejami PPR w okresie okupacji hitlerowskiej. 1 III doc. dr Jerzy Kłoczowski: Nowe ujęcia syntetyczne dziejów średniowiecznej kultury europejskiej.

Frekwencja podczas odczytów z pewnymi wyjątkami in plus, utrzymywała się na dotychczasowym poziomie.

III. Działalność wydawnicza

W okresie omawianym ukazał się tylko wprowadzie jeden tytuł — „Ziemia Chełmska” (red. prof. dr Juliusz Willaume) — wydawnictwo zbiorowe zawierające

materiały z odbytej latem 1959 r. sesji historycznej w Chełmie, niemniej cały szereg innych znajduje się bądź to w przygotowaniu redakcyjnym bądź też w druku. Wymienić tu trzeba redagowany przez prof. dr Jana Dobrzańskiego i doc. dr Tadeusza Mencla IV tom „Rocznika Lubelskiego” za 1961 r., który wyjdzie niebawem oraz „Dzieje m. Łukowa” dra R. Orłowskiego i dra J. R. Szaflika, które są już po drugiej korekcie. Natomiast nad jedną z podstawowych edycji Oddziału „Monografią Lublina” trwają obecnie konsekwentne prace redakcyjne pod kierunkiem prof. dra Józefa Mazurkiewicza, pozwalające rokować rychłe wydanie i tej książki.

Podczas swej kadencji Zarząd ostatecznie sfinalizował w porozumieniu z wydz. Kultury Prez. WRN w Lublinie i Prez. MRN w Lublinie sprawę powołania seryjnego wydawnictwa, w ramach którego będą się ukazywały większe monografie historyczne poruszające problematykę regionalną. Wydawnictwo to pod tytułem „Studia nad dziejami Lublina i Lubelszczyzny”, będzie dotowane przez Prez. WRN i MRN w Lublinie i zainteresowane Prez. PRN. Uchwałą Zarządu z dn. 12 IX 61 został powołany Komitet Redakcyjny, którego przewodniczącym będzie każdorazowo Prezes Oddziału, a w skład wchodzi: prof. Aleksander Kossowski, prof. dr Józef Mazurkiewicz, doc. dr Tadeusz Mencil, doc. dr Kazimierz Myśliński, doc. dr Stanisław Krzykała, oraz jako sekretarz dr Ryszard Orłowski. Komitet Redakcyjny odbył już jedno posiedzenie, w którym uczestniczył dyrektor Wydawnictwa Lubelskiego dr R. Rosiak. Jako tom I Studiów... ukaże się praca doc. dra Kazimierza Myślińskiego pt. „Wójt dziedziczny i Rada Miejska Lubelska w l. 1317—1504”, która już została przekazana do druku. Na druk tomów II i III — prac doc. dra St. Krzykały: „Studenci Instytutu Puławskiego w walce z caratem i prof. dra J. Willaume’a: „Położenie wsi lubelskiej przed uwłaszczeniem” WRN przekazała już fundusze. Ponadto najbliższy plan przewiduje druk prac dr dr R. Orłowskiego. W. Ćwika, J. R. Szaflika i St. Tworka.

Dużo starań poświęcił Zarząd sprawie edycji wydawnictwa tekstów źródłowych regionalnych o charakterze dydaktycznym. Obecnie są one zgodnie z recenzjami uzupełniane i przygotowywane do druku przez zespół redakcyjny w składzie: doc. dr Z. Sułowski — przewodniczący oraz dr M. Stankowa i mgr J. Kobusiewicz. Prace redakcyjne mają być ostatecznie ukończone w I półroczu br. W dalszym ciągu trwały prace nad wydawnictwem przygotowywanym przez prof. dra J. Mazurkiewicza i doc. dra Tadeusza Mencla — „Lauda miejskie lubelskie XVIII w.” oraz nad edycją materiałów z sesji kraśnickiej — red. doc. dr K. Myśliński.

Należy zaznaczyć, że prowadzenie przez Towarzystwo wciąż rozszerzających się prac naukowo badawczych jest możliwe dzięki życzliwemu stosunkowi władz miejskich i wojewódzkich, doceniających w całej pełni znaczenie naukowe i kulturalne rozwijanych przez T-wo badań regionalistycznych.

IV. Akcja popularyzacyjna

W ramach popularyzacji wiedzy historycznej, podczas pierwszych miesięcy obecnej kadencji dokończony został zainicjowany przez poprzedni Zarząd cykl odczytów popularno naukowych „Lublin 960—1960”. W kwietniu w jego ramach referaty wygłosili: mec. Konrad Bielski: Lublin w okresie międzywojennym i dr Roman Rosiak: Konspiracyjna prasa i drukarstwo lubelskie w okresie okupacji hitlerowskiej. Ogółem w 1960 i 1961 r. powyższy cykl objął 17 odczytów poświęconych dziejom miasta Lublina.

W zakresie popularyzacji wiedzy historycznej w terenie zorganizowano w dn. 7 maja 1961 r. przygotowaną już uprzednio sesję historyczną w Kraśniku, poświęconą przeszłości oraz dziejom miasta i okolic. W jej ramach historycy lubelscy i miejscowi regionaliści wystąpili z kilkunastoma referatami i głosami w dyskusji. Sesja zgromadziła około 200 osób, przeważnie nauczycieli z miasta i powiatu żywo reagujących i słuchających z zaciekawieniem poszczególnych prelekcji. Materiały z sesji po odpowiednim opracowaniu zostaną opublikowane, jak to już było wspomniane, w wydawnictwie pod tyt. „Kraśnik dawniej i dziś” pod red. doc. dra K. Myślińskiego.

W dniu 28 maja 61 Oddział zorganizował w auli UMCS zebranie otwarte poświęcone stuletniej rocznicy śmierci Joachima Lelewela, podczas którego referat pt. „Joachim Lelewel jako historyk, polityk i działacz” wygłosił prof. dr Juliusz Willaume. Po referacie pisma Lelewela i utwory o Lelewelu czytali i recytowali studenci — członkowie kół naukowych UMCS. Tekst referatu został następnie opublikowany w „Kamienie” oraz po nagraniu na taśmę magnetofonową retransmitowany przez rozgłośnię lubelską i radiowęzeł w domach studenckich. Dzięki temu ta ważna i bliska środowisku historycznemu rocznica została przypomniana szerszym kręgom społeczeństwa i młodzieży studenckiej.

Opracowany przez Zarząd plan popularyzacji wiedzy historycznej przewidywał rozszerzenie akcji odczytowej przez objęcie nią terenu. Niestety nie udało się nawiązać ścisłej współpracy z TWP, które miało zapewnić stronę organizacyjną i inicjatywa ta nie mogła być zrealizowana. Czynn timer natomiast włączył się Oddział do organizowanych w roku ub. „Dni Lublina”. Referaty poświęcone dziejom miasta w różnych okresach wygłosili: dr Jan Gurba: *Najdawniejsi mieszkańcy Lublina*, doc. dr Kazimierz Myśliński: *Główne problemy średniowiecznego Lublina*, mgr inż. Henryk Gawarecki: *Zabytki miasta w świetle ostatnich prac i badań konserwatorskich*, prof. dr Józef Mazurkiewicz: *Na jakich zasadach społeczno-prawnych opierało się życie dawnego Lublina*, dr Władysław Ćwik: *Lublin w ostatnich latach dawnej Polski*, doc. dr Stanisław Krzykała: *Rola Lubelskiej Spółdzielni Spożyców w kształtowaniu rewolucyjnych poglądów mieszkańców Lublina w latach 1918—1923*, mgr Albin Koprukowniak: *Bezrobocie w Lublinie w latach kryzysu*. Odczyty wygłaszane były w szkołach, klubach, domach kultury i świetlicach. Towarzystwo zgłosiło więcej tematów, jednak z powodu niedopatrzeń organizacyjnych ze strony Komitetu Obchodu niektóre z nich nie mogły być wygłoszone.

V. Uwagi końcowe

Podsumowując należy stwierdzić, że w pracy swej ustępujący Zarząd kontynuował zasadnicze linie postępowania i działalności wypracowane w latach poprzednich, starając się realizować wytyczone plany i inicjować nowe. Główny nacisk, jak już wcześniej podkreślono, został położony na sprawy wydawnicze oraz na ważną w okresie Millenium akcję popularyzacji wiedzy historycznej.

Juliusz Willaume
Wiesław Śladkowski